

هپاتیت

هپاتیت به معنی التهاب کبد است و انواع مختلفی دارد که بعضی از آنها قابل سرایت هستند و برخی مسری نیستند. بیشتر مبتلایان به هپاتیت آنهم از نوع C و B علائمی ندارد. برخی از این بیماران علائم عمومی عفونت ویروسی را نشان می دهند از قبیل خستگی، دل درد، درد عضلانی و تهوع و بی اشتها، ولی در موارد پیشرفته علائم نارسایی کبدی بروز می کند که شامل تورم شکم، اندامها، یرقان و خونریزی های گوارشی و ... است. عامل بیماری هپاتیت یک ویروس است و در ابتدا می تواند مثل یک سرماخوردگی بروز نماید. ولی بیماری مزمن هپاتیت "C" بر عکس سرماخوردگی معمولی به دلیل از کار افتادن کبد و مشکل بودن درمان می تواند حیات بیمار را تهدید کند.

در ایران بالغ بر ۲۰۰ هزار نفر آلوده به این ویروس می باشند. این ویروس عمدتاً از طریق تماس با خون افراد آلوده منتقل می شود.

همچنین روشهای زیر می تواند باعث عدم انتقال این ویروس گردد :

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

- استفاده از سوزن های آلوده که به عنوان سرنگ استفاده می شود، به ویژه در افراد معتاد به مواد مخدر تزریقی و همچنین سوراخ شدن بدن با هر وسیله تیز یا سوزن آلوده (مثل خالکوبی غیر بهداشتی)
 - استفاده از لوازم شخصی به صورت اشتراکی
 - دریافت فرآورده های خون و پلاسما آلوده که در ایران اکثراً در بیماران تالاسمی و هموفیلی دیده می شود.
 - زخمی شدن پوست بدن در یک بخش آلوده بیمارستانی .
- از دیگر نکات مهم در مورد این ویروس این است که به تدریج به کبد آسیب می رساند. یک کبد سالم مواد شیمیایی مورد نیاز بدن را می سازد و مواد سمی را از خون خارج می کند. وقتی شما به این بیماری مبتلا می شوید کبد شما ملهتت می شود و بافت طبیعی تخریب شده به جای آن بافت فیبری و فرسوده می ماند

آزمایش کبد

پس از تشخیص پزشک آزمایش کبد انجام می گیرد. این کار از طریق آزمایش های خون، سنوگرافی و نمونه برداری از کبد کار بسیار آسانی

است و از طریق بی حسی موضعی و از طریق یک سوزن نمونه گیری انجام می شود و بیمار حداکثر یک روز در بیمارستان بستری می شود .

برای انتشار این ویروس کارهای زیر ضروری به نظر می رسد:

- زخم و بریدگی های پوست را خودتان پانسمان کنید. در صورت نیاز به کمک برای پانسمان زخم از دستکش استریل استفاده شود .
- در صورتی که به این بیماری مبتلا هستید، خون، پلاسما و اعضای بدن و بافت اهداء نکنید .
- از ریش تراش، مسواک، و لوازم آرایشی با لوازم شخصی دیگران به طور مشترک استفاده نکنید.
- به یاد داشته باشید این بیماری واکنس و درمان کامل ندارد. از اینرو پیشگیری از آلودگی دیگران با عمل به توصیه های بهداشتی بر عهده شماست

هپاتیت A

اطلاعات اولیه

عامل هپاتیت A ویروس **HAV** است که بوسیله مدفوع از بدن شخص آلوده دفع می شود و باعث آلودگی آب آشامیدنی و غذا می شود. راه

انتقال این بیماری از طریق آب و غذاهای نپخته یا خوب نپخته شده یا غذاهایی که بوسیله اشخاص مبتلا طبخ می شوند، می باشد HAV . به ندرت از طریق خون به اشخاص دیگر منتقل می شود. هپاتیت A به شکل حاد دیده می شود ولی کمتر آلودگی مزمن بوجود می آورد. یکبار ابتلا به این بیماری در شخص مصونیت دائمی بوجود می آورد .

علائم بیماری

افراد مبتلا به هپاتیت همیشه تمامی علائم بیماری را نشان نمی دهند. برای مثال کودکان هیچ نشانه ای از آلودگی ندارند. در حالی که در نوجوانان و بزرگسالان علائم بیماری دیده می شود. این علائم عبارتند از: زردی پوست و سفیدی چشمها ، احساس خستگی و کوفتگی ، درد در ناحیه بالا و طرف راست شکم ، کاهش اشتها و وزن ، تب ، تهوع ، اسهال ، استفراغ ، درد مفاصل ، تیره شدن رنگ ادرار و بی رنگ شدن مدفوع. هپاتیت A باعث افزایش میزان آنزیمهای کبدی می شود، فعالیت دستگاه ایمنی بدن افزایش می یابد. علائم بیماری ۴ - ۲ هفته بعد از شروع آلودگی بروز می کند. این علائم گاهی از یک هفته تا یک ماه بعد نیز خود را نشان می دهند. ۱۵ درصد مردان ۹ - ۶ هفته بعد از آلودگی علائم را نشان می دهند و حدود یک درصد افراد علائم بیماری را خیلی شدید

و سریع نشان می دهند و به ندرت این بیماری باعث از کار افتادن کبد و مرگ می شود .

چگونگی تشخیص هپاتیت A

بهترین راه تشخیص بیماری ، آزمایش خون است. در این آزمایشها ، دو نوع آنتی بادی برای ویروس مشخص می شود. آنتی بادی ایمونوگلوبولین M که ۱۰ - ۵ روز قبل از ظاهر شدن علائم بوسیله دستگاه ایمنی ساخته می شود و کمتر از ۶ ماه ناپدید می شود. و آنتی بادی ایمونوگلوبولین G که جایگزین آنتی بادی اول می شود و بدن را در مقابل آلودگی نسبت به HAV ایمن می کند و مصونیت بوجود می آورد .

تفسیر نتایج حاصل از آزمایش خون

- اگر آزمایش خون شخص نسبت به آنتی بادهای ایمونوگلوبولین G و M هر دو منفی باشد، او هرگز به ویروس آلوده نشده و می تواند واکسن بزند .
- اگر در آزمایش خون شخص ایمونوگلوبولین M مثبت باشد. آلودگی HAV وجود و ممکن است تا ۶ ماه دیگر بهبود یابد یا وضعیت بیمار بدتر شود .

• اگر ایمنوگلوبولین M منفی و ایمنوگلوبولین G مثبت باشد، شخص از طریق ویروس یا واکسن آلوده شده و برای همیشه ایمن شده است .

ارتباط بین HIV (ایدز) و HAV

افرادی که به ایدز مبتلا هستند بیشتر در معرض ابتلا به هپاتیت A هستند. در این افراد دوره ابتلا به بیماری و بروز علائم و بهبودی کامل طولانی تر است. در افراد مبتلا به ایدز چون داروهای ضد HIV به کبد آسیب می رسانند علائم بیماری هپاتیت A بیشتر بروز می کند. در حقیقت لازم است با مشورت با پزشک ، داروها را قطع کنند تا آنزیمهای کبدی به حد طبیعی باز گردند .

چگونگی درمان

درمان معمول بیماری ، استراحت است. اگر شخص اسهال و استفراغ دارد می تواند از مایعات استفاده کند. اگر چه بهترین راه ، مراجعه به پزشک است ولی می توان از ایبوپروفن یا مسکنهای دیگر برای مهار نشانه های بیماری استفاده کرد. اگر فکر می کنید، اخیرا ویروس هپاتیت به بدن شما

منتقل شده است، گاماگلوبولین تزریق کنید. به شرط آنکه بیشتر از ۶ - ۲ هفته از ورود ویروس نگذشته باشد .

چگونگی پیشگیری از بیماری

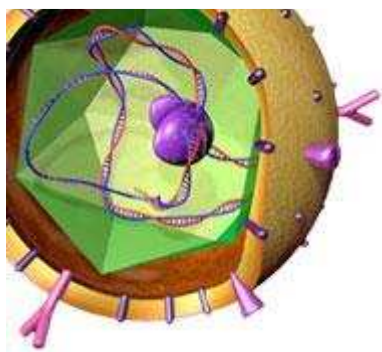
بهترین راه واکسیناسیون است دو نوع واکسن برای این بیماری وجود دارد **VAQTH** و **HAVRIX**. اثرات جانبی این واکسنها خیلی خفیف است و علایمی شبیه سرماخوردگی و درد در ناحیه واکسن می باشد. می توان از یک واکسن ترکیبی برای هپاتیت **B** و **A** استفاده کرد (TWIRIX). این واکسن بسیار موثر است بطوری که ۹۹ درصد افراد واکسینه شده دیر به بیماری مبتلا نمی شوند. چون در افراد مبتلا به ایدز دستگاه ایمنی تخریب شده است. بعد از واکسیناسیون دوباره به هپاتیت **A** مبتلا می شوند. بهتر است موقعی که تعداد **CD4** در محدوده طبیعی است، واکسن تزریق شود .

هپاتیت **B**

اطلاعات اولیه

هپاتیت **B** بوسیله ویروس **HBV** بوجود می آید. می توان افراد را علیه این بیماری واکسینه کرد. این ویروس در خون ، منی و مایعات واژینال

وجود دارد و از طریق تماس جنسی ، وسایل آلوده تزریق دارو منتقل می شود. زنان باردار آلوده می توانند از طریق جفت یا در موقع زایمان ، ویروس را منتقل کنند. میزان HBV در خون نسبت ویروس هپاتیت A بیشتر است و همین باعث انتقال راحت تر آن می شود. هپاتیت B منتقل شده از مادر به نوزاد در موقع تولد می تواند به دو شکل مزمن و حاد دیده شود. مزمن یعنی دستگاه ایمنی بدن تا ۶ ماه نمی تواند ویروس را شناسایی و نابود کند، در حالی که ویروس برای ماهها و سالها در کبد باقی مانده و به فعالیت و تکثیر ادامه می دهد.

این باعث سرطان کبد و آسیب آن می شود. کمتر از ۱۰ درصد بزرگسالان بیماری را به شکل مزمن نشان می دهند، در حالی که این رقم در کودکانی که در موقع تولد آلوده شده اند به ۹۰ درصد و در نوجوانان به ۳۰ - ۲۵ درصد می رسد. خطر ابتلا به ویروس در بزرگسالان بستگی به سلامتی دستگاه ایمنی دارد. برای مثال افرادی که دستگاه ایمنی آنها به دلایلی مانند پیوند عضو ، دیالیز و مشکلات کلیوی ، شیمیوتراپی و ایدز تضعیف شده است بیشتر از افراد

سالام مبتلا می شوند. گزارشها نشان داده است که ۹۰ درصد افراد مبتلا به ایدز به هپاتیت آلوده شده اند و از این تعداد ۱۵ درصد، آن را به شکل مزمن نشان می دهند .

نشانه های بیماری

تمام افراد آلوده شده با این ویروس علائم بیماری حاد را نشان نمی دهند. ۳۰ - ۴۰ درصد افراد آلوده شده علامت خاصی را نشان نمی دهند. معمولا علائم حدود ۶ - ۴ هفته بعد از ورود ویروس بروز می کند. مانند هپاتیت A افراد آلوده شده با ویروس هپاتیت B حاد احساس بیماری می کنند و قادر به انجام کاری نیستند. کمتر از یک درصد افراد آلوده این بیماری را به شکل خیلی شدید و سریع نشان می دهند که منجر به از کار افتادن کبد و مرگ می شود.

اگر دستگاه ایمنی نتواند بیماری را تا ۶ ماه مراقبت کند، شخص علائم هپاتیت مزمن را نشان می دهد. نشانه های هپاتیت مزمن مشابه هپاتیت حاد باشد. معمولا در افرادی که چندین سال است مبتلا به بیماری هستند گروهی از علائم اضافی را نشان می دهند. این علائم شامل کهیر ،

جوشهای پوستی ، آرتريت ، سوزش یا مورمور کردن در بازوها و پاها
(Polyneuropathy) می باشد .

چگونگی تشخیص هپاتیت B

اولین راه تشخیص استفاده از آزمایش خون است که آنتی ژنها و آنتی بادیها که بوسیله دستگاه ایمنی در مقابل ویروس ساخته می شود را مشخص می کند. آزمایشهای ضروری برای تشخیص آلودگی ، تشخیص آنتی ژن **HBSAg** (آنتی ژن سطحی B) و دو آنتی بادی **HBS** (آنتی بادی مربوط به آنتی ژن سطحی) و آنتی بادی **HBC** (آنتی بادی مربوط به آنتی ژن مرکزی B) می باشد .

آزمایش با ویروس **HBV**

بوسیله آزمایش بار ویروسی می توان تعداد ویروس را در خون مشخص کرد. اگر بار ویروسی بیشتر از صد هزار نمونه در میلی لیتر باشد نشان دهنده فعالیت ویروس در کبد می باشد. وقتی بار ویروس از این مقدار بالاتر رود و آنزیمهای کبدی نیز افزایش یابد درمان باید شروع شود. اگر تعداد کمتر از این مقدار باشد و **HBe Anti** مثبت و **HBeAg**

منفی باشد باید دستگاه ایمنی را کنترل کرد. در این حال نیز ویروس می تواند منتقل شود .

آزمایش آنزیمی کبدی

آزمایش آنزیم کبدی میزان آنزیمهای کبد مانند آلانین آمینو ترانسفراز (ALT) و آسپارتات آمینو ترانسفراز (AST) را مشخص می کند . افزایش این آنزیمها نشانه آسیب کبد است. در هپاتیت حاد این آنزیمها افزایش پیدا می کند ولی موقتی است و ندرتا مشکلات دراز مدت کبدی بوجود می آورد. در هپاتیت مزمن مقدار ALT کبد به شکل دوره ای یا دائمی افزایش می یابد و خطر آسیبهای کبدی دراز مدت را افزایش می دهد .

بیوپسی کبد

این روشها میزان آسیب کبدی را مشخص نمی کنند به همین دلیل از بیوپسی کبد استفاده می شود. بیوپسی برای افرادی که بار ویروسی خیلی بالاتر از صد هزار دارند و آنزیمهای کبد در آنها افزایش پیدا کرده است استفاده می شود .

ارتباط هپاتیت B و ایدز

بزرگسالانی که به ویروس هپاتیت B آلوده شده اند کمتر از ۱۰ درصد احتمال دارد آلودگی را به شکل مزمن نشان دهند ولی اگر شخص به ایدز مبتلا باشد این احتمال به ۲۵ درصد می رسد. زیرا این افراد دستگاه ایمنی ضعیفی دارند. در افراد مبتلا به ویروس ، پاسخ به هپاتیت ضعیف شده یا از بین می رود. این موضوع باعث فعال شدن ویروس می شود و در نتیجه خطر آسیب کبد را افزایش می دهد. ارتباط بین ایدز شدت هپاتیت کاملاً معلوم نیست ولی گزارشها نشان داده است که در افراد آلوده با هر دو ویروس خطر ابتلا به سیروز کبدی بیشتر می شود و بار ویروسی بالاتر می رود. همچنین در این افراد خطر از کار افتادگی کبد دو برابر می شود .

درمان هپاتیت B

فرد مبتلا به نوع حاد بیماری احتیاج به درمان ندارد و می تواند با استراحت و **قرصهای ایبوپروفن** و نوشیدن مایعات بیماری را تحت نظر قرار دهد. درمان فقط برای افراد مبتلا به هپاتیت مزمن تجویز می شود. هدف از درمان ، کاهش بار ویروسی و سطح آنزیمهای کبد می باشد .

اگر آنتی ژنهای HBSAg و HBeAg از خون پاک شوند درمان متوقف می شود

واکسن هپاتیت B

دو نوع واکسن هپاتیت B که محتوی HBSAg می باشد در دسترس است.

واکسنهای بدست آمده از پلاسما

خون و واکسنهای نوترکیبی. هر دو نوع واکسن حتی اگر پس از تولد تلقیح شوند مطمئن، ایمنی زا و اثر بخش هستند. (آنتی بادی مادری تاثیری بر پاسخ به واکسن نمی گذارد) بیش از ۹۰ درصد کودکان حساس پس از سه دوز واکسن، آنتی بادی محافظت کننده را تولید می کنند و در اکثر مطالعاتی که بر کودکان هم گروه برای بیش از ۱۰ سال انجام شده است اثر بخشی واکسن جهت جلوگیری از حامل مزمن شدن از ۹۰ درصد تجاوز می کند.

هپاتیت ویروسی

شرح بیماری

هپاتیت ویروسی عبارت است از التهاب کبد در اثر یک ویروس. هپاتیت ویروسی انواع مختلفی دارد. شایع ترین انواع آن هپاتیت A و B هستند. سایر انواع آن عبارتند از هپاتیت C، D، E، G.

علائم شایع

مراحل اولیه :

علائم شبیه آنفلوآنزا، مثل تب، خستگی، تهوع، استفراغ، اسهال

بی‌اشتهایی

چندین روز بعد :

- زردی چشم‌ها و پوست در اثر تجمع بیلی‌روبین در خون
- تیره شدن رنگ ادرار در اثر وارد شدن بیلی‌روبین اضافی به ادرار
- اجابت مزاج روشن، به رنگ خاک رس، یا سفید

علل

- **هپاتیت A و E** : ویروس معمولاً از راه آب یا غذا وارد بدن می‌شود، خصوصاً صدف خام که توسط فاضلاب آلوده شده باشد .
- **هپاتیت B** : معمولاً از راه آمیزشی، تزریق خون، و تزریق یا سرنگ آلوده انتقال می‌یابد. مادری که هپاتیت B دارد ممکن است عفونت را به نوازش انتقال دهد. بعضی از موارد هم بدون

دلیل مشخص و راه شناخته شده‌ای برای انتقال عفونت رخ داده‌اند .

- **هپاتیت C :** معمولاً از راه تزریق موادمخدر داخل رگ، تزریق خون و سایر انواع مواجهه با خون یا محصولات خونی آلوده انتقال می‌یابد. البته در 40% از موارد، راه انتقال معلوم نیست .
- **هپاتیت D :** به طور جداگانه از هپاتیت B نمی‌تواند رخ دهد .
- **هپاتیت G :** الگوی انتقال مشابهی مثل هپاتیت C دارد؛ معمولاً از راه خون انتقال می‌یابد .

عوامل افزایش دهنده خطر

- مسافرت به مناطقی که بهداشت نامناسبی دارند .
- بی بندوباری
- تزریق موادمخدر داخل رگ
- مصرف الکل
- تزریق خون
- کارکنان پزشکی و سایر حرفه‌های خطرناک
- مهد کودک‌ها یا مراکز نگهداری

- دیالیز
- تغذیه نامناسب
- وجود بیماری که باعث کاهش مقاومت بدن شده باشد .

پیشگیری

- از خطرات ذکر شده در بالا دوری کنید .
- اگر با فرد هپاتیتی در تماس بوده‌اید، با پزشک خود در رابطه با تزریق گاما گلوبولین برای پیشگیری یا کاهش خطر هپاتیت مشورت کنید .
- اگر در زمره افرادی هستید که خطر هپاتیت آنها را تهدید می‌کند، مثل کارکنان بیمارستان‌ها، دندانپزشکان و غیره، واکسن هپاتیت A و B را دریافت کنید. واکسن سایر انواع هپاتیت ویروسی در دست بررسی است. گاهی ممکن است ایمونوگلوبولین نیز لازم شود .
- واکسیناسیون هپاتیت B برای همه نوزادان و شیرخواران

عواقب مورد انتظار

WWW

kandoo.com

زردی و سایر علائم به حداکثر خود می‌رسند و سپس در عرض ۱۶-۳ هفته تدریجاً ناپدید می‌شوند. اکثر افرادی که وضعیت سلامتی خوبی دارند در عرض ۴-۱ ماه کاملاً بهبود می‌یابند. در درصد کمی از افراد، دچار هیپاتیت مزمن می‌شود. با بهبود از هیپاتیت ویروسی معمولاً ایمنی دائمی نسبت به آن ایجاد می‌شود.

عوارض احتمالی

- نارسایی کبد، سیروز کبد، سرطان کبد، حتی مرگ
- هیپاتیت مزمن. این بیماران معمولاً حامل ویروس هستند و عامل بالقوه‌ای برای انتقال عفونت به افراد خانواده و همسر هستند. این افراد امکان دارد ظاهراً خوب و سر حال باشند و متوجه عفونت خود نشوند.

درمان

اصول کلی

- بررسی‌های تشخیصی عبارتند از آزمایش خون برای شناسایی عفونت، بررسی‌های مربوط به کار کبد، و نمونه برداری از کبد در موارد شدید یا مزمن

- اکثر بیماران هپاتیتی را می توان بدون خطر زیاد در منزل تحت مراقبت قرار داد. جداسازی کامل بیمار ضروری نیست، اما فرد بیمار باید وسایل جداگانه ای برای خوردن و آشامیدن داشته باشد یا از وسایل یک بار مصرف استفاده کند .

- اگر هپاتیت دارید یا مراقبت از یک فرد هپاتیتی را به عهده دارید، دستان خود را مرتباً و به دقت بشویید، خصوصاً پس از اجابت مزاج

داروها

- برای درمان هپاتیت تعداد کمی داروی اختصاصی وجود دارد .
- امکان دارد داروی ضد التهاب کورتیزونی در موارد شدید تجویز شود تا التهاب کبد کاهش یابد و علائم بهتر شوند .
- برای هپاتیت B و C مزمن ممکن است آلفا - اینترفرون مورد استفاده قرار گیرد .

فعالیت در زمان ابتلا به این بیماری

- توصیه می شود تا زمان رفع زردی و بازگشت اشتها استراحت در رختخواب انجام گیرد. زمان بازگشت به کارهای روزمره در افراد مختلف بسیار متفاوت است .

رژیم غذایی

- علی رغم نداشتن اشتها، خوردن وعده های غذایی کوچک و متعادل به بهبود بیماری کمک خواهد کرد. روزانه حداقل ۸ لیوان آب بنوشید. هرگز الکل ننوشید .

در چه شرایطی باید به پزشک مراجعه نمود؟

- اگر شما یا یکی از اعضای خانواده تان علائم هپاتیت را دارید یا با فردی که این علائم را داشته است تماس داشته اید .
- در صورتی که علائم زیر به هنگام درمان رخ دهند :
 - بیشتر کم شدن اشتها
 - خواب آلودگی زیاد یا گیجی
 - استفراغ، اسهال، یا درد شکمی
 - بیشتر شدن زردی؛ به وجود آمدن بشور پوستی یا خارش .